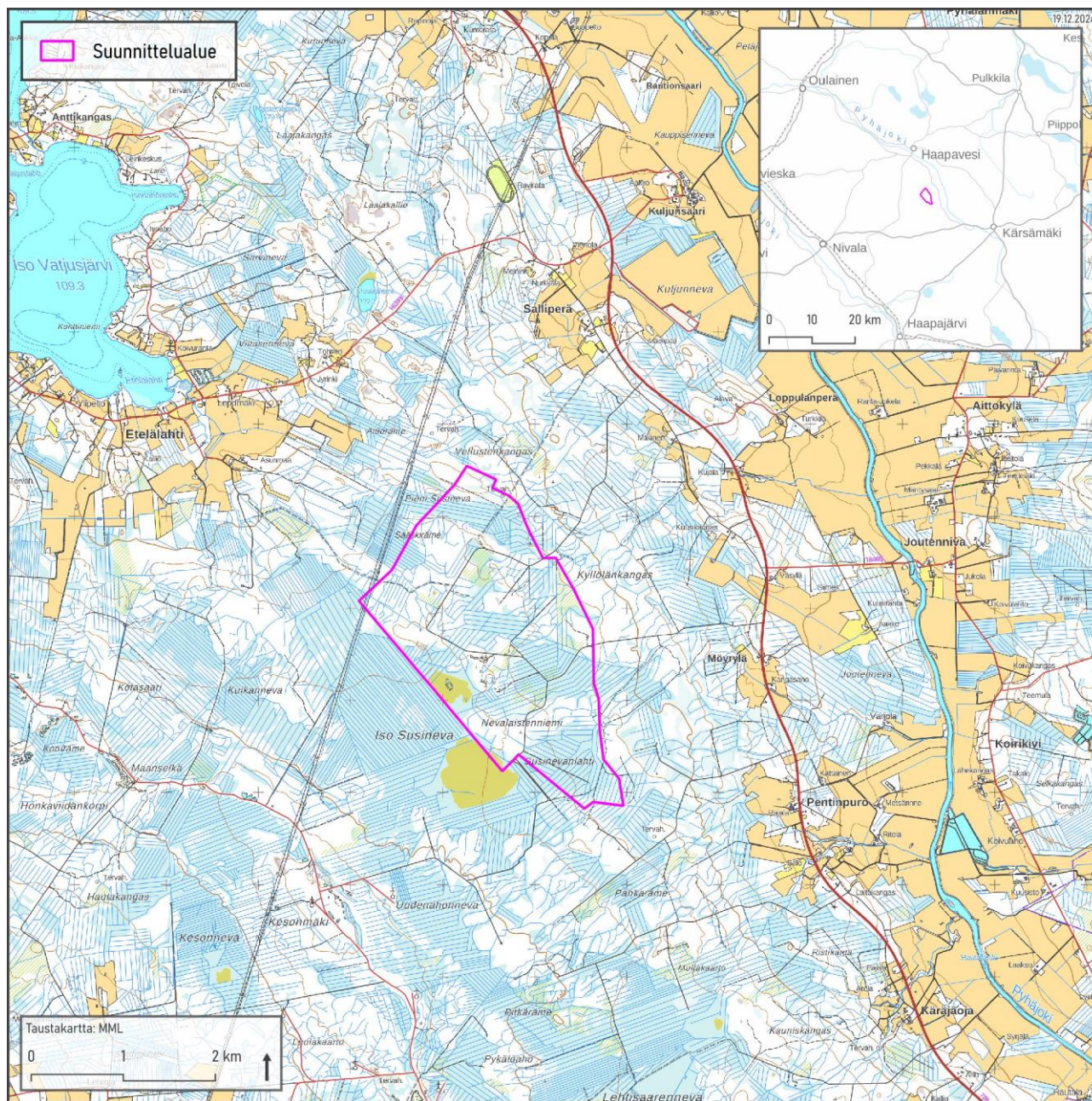

Nevalaistenniemen tuulivoimaosayleiskaava

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Kuva 1. Osayleiskaavan suunnittelualue.

11.4.2025

SISÄLLYS

MIKÄ ON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA?	3
MISSÄ JA MITÄ ON SUUNNITTEILLA?	3
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY (YVA)	5
MIHIN SUUNNITTELULLA PYRITÄÄN?	7
SUUNNITTELUTILANNE	7
LAADITTAVAT SELVITYKSET	15
MITÄ VAIKUTUKSIA JA MITEN NIITÄ ARVIOIDAAN?	15
KETKÄ OVAT OSALLISIA?	16
MITEN JA MILLOIN VOIN OSALLISTUA?	17
MIKÄ ON SUUNNITTELUN AIKATAULU?	19
MISTÄ SAA TIETOA?	19

MIKÄ ON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA?

Alueidenkäyttölain (ent. maankäyttö- ja rakennuslain) 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista (Alueidenkäyttölaki 9 §).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) kerrotaan, mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset sekä milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa. Lisäksi kuvataan suunnittelun arvioitu aikataulu, suunnittelutyön lähtökohdat, tavoitteet ja työn aikana tehtävät selvitykset sekä vaikutusten arvionnit. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tarkennetaan tarvittaessa kaavatyön edetessä.

MISSÄ JA MITÄ ON SUUNNITTEILLA?

Haapaveden Nevalaistenniemen alueelle, noin 10 km etäisyydelle kaupungin keskustaajamasta etelään laaditaan tuulivoimaa koskeva oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Suunnittelualueen (Kuva 1) pinta-ala on noin 540 hehtaaria.

Suunnittelulla tavoitellaan 9–11 tuulivoimalan sijoittamista alueelle (Kuva 3). Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä ja yksikköteho 7–10 megawattia (MW). Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat huoltotiet, maakaapeleita ja sähköasema.

Haapaveden kaupunginhallitus on hyväksynyt Winda Energy Oy:n kaavoitusaloitteen tuulivoimaosayleiskaavan laatimiseksi alueelle 29.4.2024 (§ 111). Kaavoitussopimus hankkeesta vastaavan kanssa on hyväksytty kaupunginhallituksessa 17.12.2024 (§ 275) ja allekirjoitettu 11.2.2025. Kaavaa laativana konsulttina toimii Sitowise Oy.

Kaavoitussopimuksen hyväksymisen yhteydessä kaupunginhallitus päätti myös, että kaavoitettava alue rajataan kaavoituksen käynnistämisen yhteydessä esitetylle alueelle, eikä sitä ole mahdollista laajentaa. Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty suunnittelualue on yhtenevä kaavoitusaloitteessa esitetyn alueen kanssa.

Noin 1 km alueen lounaispuolella on toiminnassa olevan Keson tuulivoimapuiston alue. Suunnittelualueen länsikulman läpi kulkevat rinnakkain Fingridin 400 kilovoltin (kV) voimajohto Pysäysperä-Pyhänselkä ja Elenian 110 kV voimajohto Pysäysperä-Haapavesi.

Noin 9 km hankealueen kaakkoispuolella on Fingridin 110 kV voimajohto Pysäysperä-Nuojuankangas, jonka tilalle Fingrid suunnittelee uutta 400+110 kV voimajohtoa osana ns. Metsälinjan vahvistamista.

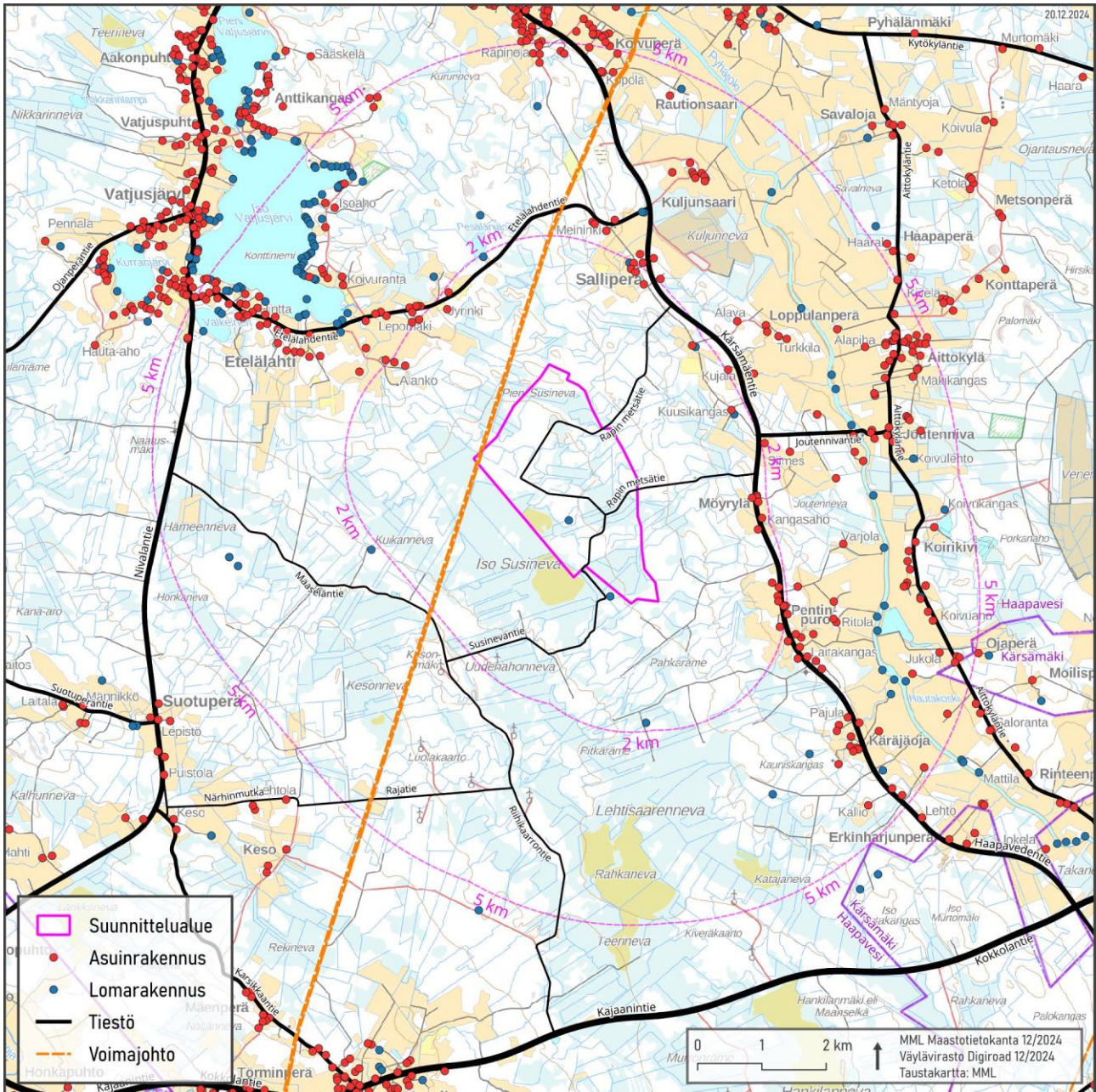
Tuulivoimahankkeen sähkönsiirron suunnitteluperiaatteena on ollut välttää uusien ilmajohtokäytävien rakentaminen. Sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi joko johdonvarsiliitännällä hankealueen luoteiskulmaa viistävään Pysäysperä-Haapavesi –voimajohtoon, uudella noin 27 km pitkällä ilmajohtolla Pysäysperän sähköasemalle nykyisten voimajohtojen rinnalla, tai uudella noin 12 km pitkällä maakaapelilla ja johdonvarsiliitännällä suunnitteilla olevaan Fingridin Metsälinjaan.

Laadittava osayleiskaava ei koske suunnittelualueen ulkopuolelle sijoitettavia sähkönsiirron ratkaisuja. Kaavoitettavalle alueelle sijoitetaan sähköasema joko alueen itä- tai länsireunaan. Alueen sisäinen sähkönsiirto tuulivoimaloilta sähköasemalle toteutetaan keskijännitteisillä 20–36 kV maakaapeleilla, jotka sijoitetaan pääsääntöisesti huoltoteiden varteen.

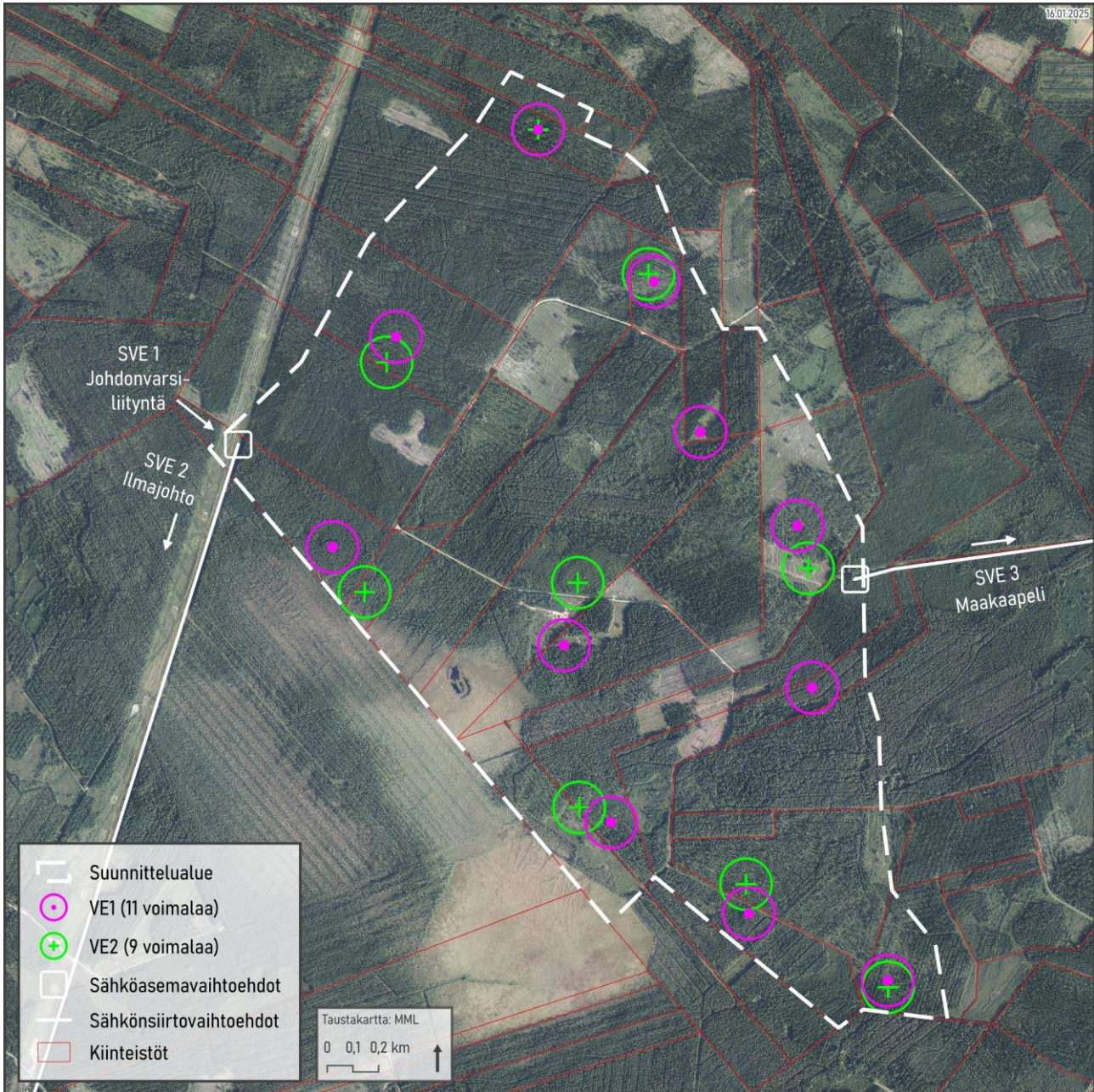
Suunnittelualue on pääosin ojitettua suopohjaista talousmetsää ja osin kangasmetsää. Alueen kaakkoisreunassa on avosuota noin 20 hehtaaria. Muilta osin alue on metsätalouskäytössä. Alue on hyvin tasainen, maanpinnan korkeus vaihtelee välillä +125 - +135 m.

Suunnittelualueella on yksi loma-asunto ja välittömästi alueen eteläpuolella toinen loma-asunto. Muilta osin lähin asutus on hieman alle 2 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta.

Alueen läpi kulkevat yksityistiet Rapin metsätie ja Susinevantie yhdistyvät noin 2 kilometrin päässä idässä Kärämäentiehen (tie 786) ja noin 10 kilometrin päässä lännessä Nivalantiehen (793).

Kuva 2. Asutus, tiestö ja voimajohdot suunnittelualueen läheisyydessä. Etäisyysvyöhykkeet on piirretty suunnittelualueen rajasta.

Kuva 3. Hankkeen alustava voimalasijoittelu ja sähkönsiirron vaihtoehdot. Suunnitelma ja voimaloiden sijainti tarkentuvat kaavaprosessin ja YVA-menettelyn aikana.

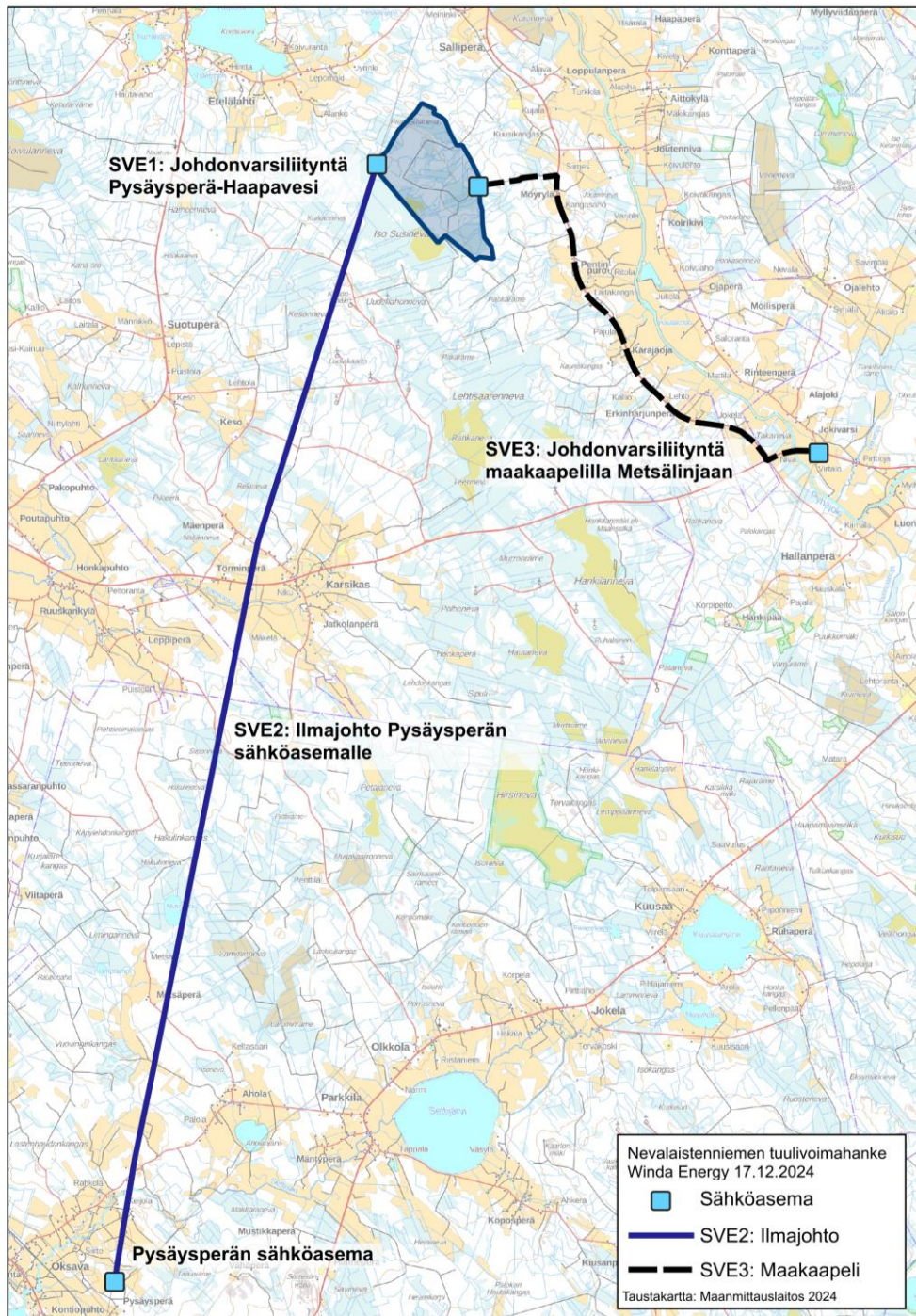
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY (YVA)

Osayleiskaavaan liittyy tuulivoimahanke, josta tehdään YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi samaan aikaan kaavoituksen kanssa. YVA-menettelystä on säädetty YVA-lailla (252/2017) ja -asetuksella (277/2017). Tuulivoimahankkeisiin sovelletaan aina YVAa, jos tuulivoimaloita on vähintään 10 tai hankkeen kokonaisteho on vähintään 45 megawattia. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toimii hankkeen YVA-menettelyä ohjaavana yhteysviranomaisena.

YVA-menettelyssä tarkastellaan tuulivoimaloiden sijoittamista tuotantoalueelle, jonka raja on yhtenevä osayleiskaavan suunnittelualueen rajauksen kanssa. YVAssa tarkastellaan tuulivoimaloiden osalta 9 ja 11 voimalan vaihtoehtoja. Lisäksi tarkastellaan kaavoitettavan alueen ulkopuolisia sähkönsiirtovaihtoehtoja (Kuva 4).

Kaavoituksen ja YVA-menettelyn aikataulu ja kuulemiset pyritään sovittamaan yhteen. Kaavoitus ja YVA-menettely toteutetaan kuitenkin erillisinä prosesseina. Kaavoituksessa hyödynnetään YVA-menettelyn yhteydessä laadittavien selvitysten tuloksia. Hankkeesta on pidetty YVA-lain 8 §:n mukainen ennakkoneuvottelu 27.2.2025.

Tämä OAS pyritään asettamaan nähtäville samaan aikaan YVA-ohjelman kanssa. Kaavan valmisteluvaiheen aineisto ja kaavaluonnos pyritään asettamaan nähtäville samaan aikaan YVA-selostuksen kanssa. YVA-selostuksesta annettava ELY-keskuksen perusteltu päätelmä huomioidaan kaavaehdotuksen laadinnassa. Kaavan saatua lainvoiman perusteltu päätelmä huomioidaan myös hanketta koskevissa lupahakemuksissa, kuten tuulivoimaloiden rakentamisluvissa.

Kuva 4. Hankkeen YVA-menettelyssä tarkasteltavat sähkönsiirron vaihtoehdot.

MIHIN SUUNNITTELULLA PYRITÄÄN?

Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimaloiden ja niihin liittyvien huoltoteiden, maakaapeleiden ja sähköaseman rakentaminen laatimalla alueidenkäyttölain 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen tuulivoimaosayleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Alueidenkäyttölain 24 §:n mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Tavoitteiden tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioiminen suunnittelussa.

Laadittavan osayleiskaavan suunnitteluun vaikuttavat erityisesti seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkon jatkuvuudesta.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Maakuntakaavat

Voimassa olevat maakuntakaavat

Suunnittelualueella ovat voimassa Pohjois-Pohjanmaan 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaavat, jotka ovat tulleet lainvoimaisiksi 2017 (1. ja 2.) ja 2022 (3.). Pohjois-Pohjanmaalla on voimassa lisäksi Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava, joka koske tämän osayleiskaavan suunnittelualueetta.

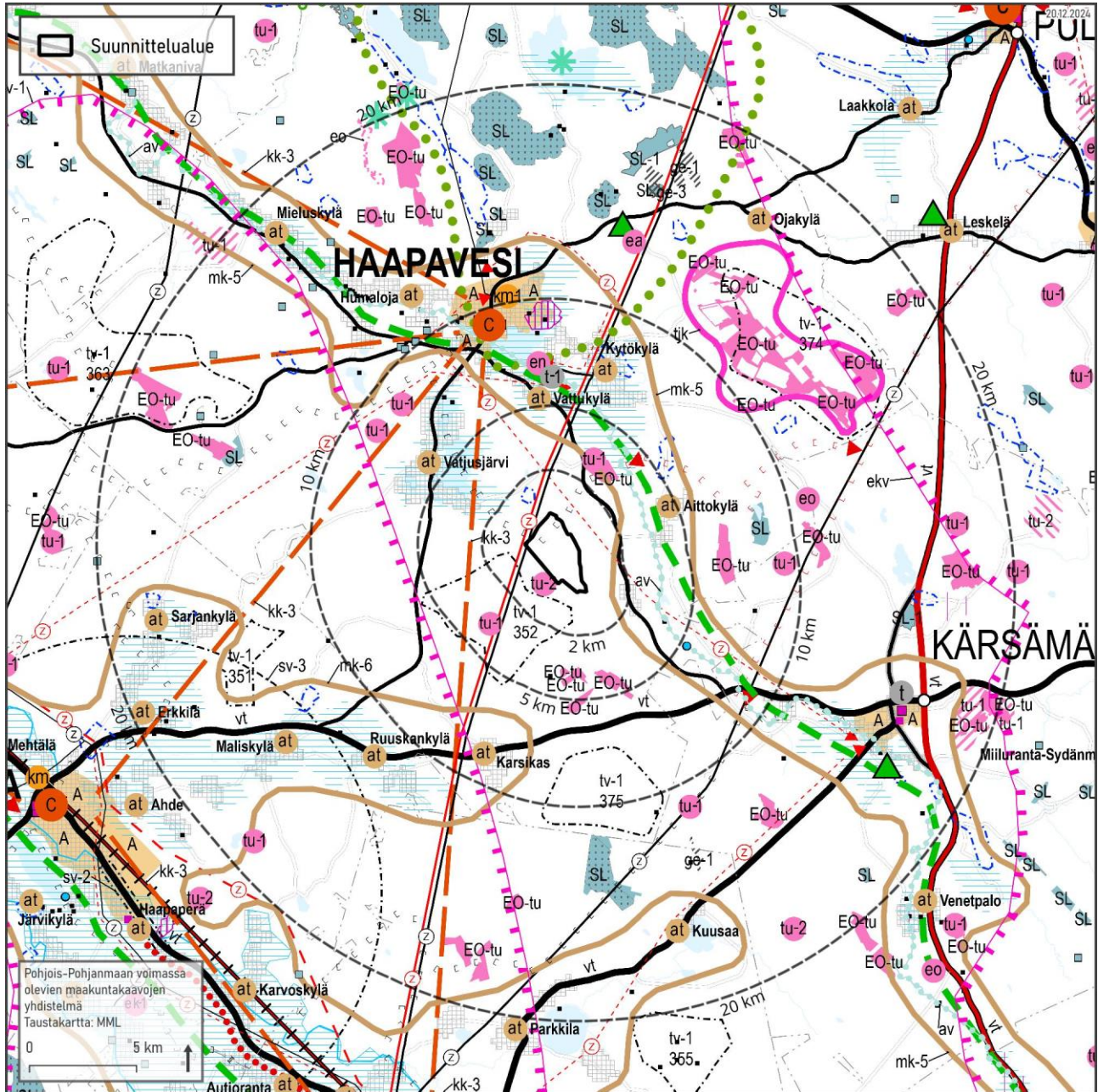
Suunnittelualueelle ei ole voimassa olevissa maakuntakaavoissa (Kuva 5) osoitettu erityistä käyttötarkoitusta. Alueen länsireunaan on osoitettu nykyinen ja uusi pääsähköjohto (musta ja punainen viiva). Alueen pohjoisosassa on moottorikelkkailureitti (hakamerkki).

Alueen lounaispuolelle, lähimmillään noin 800 metrin etäisyydelle suunnittelualueen rajasta maakuntakaavoissa on osoitettu Kesonmäen tuulivoimaloiden alue (tv-1, nro 352). Lähimmät muut tuulivoimaloiden alueet sijaitsevat noin seitsemän kilometrin etäisyydellä etelässä, 11 kilometrin etäisyydellä koillisessa ja 12 kilometrin etäisyydellä lännessä. Alueen koillispuolelle on osoitettu pääsähköjohdon yhteystarve Haapaveden ja Kärsämäen välille (punainen katkoviiva).

Alueen lounaispuolelle maakuntakaavoissa on osoitettu turvetuotantoon pääosin soveltuva alue (tu-2). Noin 3,5 kilometrin etäisyydelle koilliseen ja etelään on osoitettu turvetuotantoalueita (EO-tu). Noin 3,5 kilometrin etäisyydelle koilliseen ja lounaaseen on osoitettu turvetuotantoon soveltuvia alueita (tu-1). Lähin pohjavesialue sijaitsee noin yhden kilometrin etäisyydellä pohjoisen suunnassa (sininen pistekatkoviiva).

Noin kaksi kilometriä suunnittelualueesta luoteeseen ja kolme kilometriä koilliseen maakuntakaavoissa on osoitettu maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (vaaleansininen vaakaviivitus). Noin 1,5 kilometrin etäisyydelle idän suunnassa sijoittuu laaja Pyhäjokilaakson maaseudun kehittämisen kohdealue (ruskea reunaviiva). Pyhäjokilaaksoon on osoitettu myös viheryhteystarve (vihreä katkoviiva). Pyhäjoki on osoitettu arvokkaaksi vesistöksi (vaaleansininen palloviiva). Lähimmät maakuntakaavoissa osoitetut kylät (at) sijaitsevat noin viiden kilometrin etäisyydellä. Etäisyys lähimpään luonnonsuojelualueeseen noin neljä kilometriä.

Kaikki maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset ovat saatavilla Pohjois-Pohjanmaan liiton internet-sivuilla osoitteessa <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/yhdistelmakartta-seka-merkinnat-ja-maaraykset/>

Kuva 5. Ote voimassa olevien Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta. Etäisyysvyöhykkeet kuvaavat etäisyyttä osayleiskaavan suunnittelualueen rajasta.

Valmisteilla olevat maakuntakaavat

Valmisteilla oleva Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava käsittelee muun muassa tuulivoimaa ja energiansiirtoverkkoa. 10.2.2025 päivätty toinen kaavaehdotus oli yleisesti nähtävillä 17.2.-21.3.2025 välisen ajan. Maakuntaliiton tavoitteena on ollut, että kaava voitaisiin hyväksyä maakuntavaltuuston kokouksessa 27.5.2025.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavakartalla esitetään ainoastaan uudet tai muuttuvat kaavamerkinnot (Kuva 6). Poistuvat kaavamerkinnot esitetään erillisellä kartalla ylläritettuna. Muut lainvoimaisissa maakuntakaavoissa esitetyt merkinnot jäävät ennalleen.

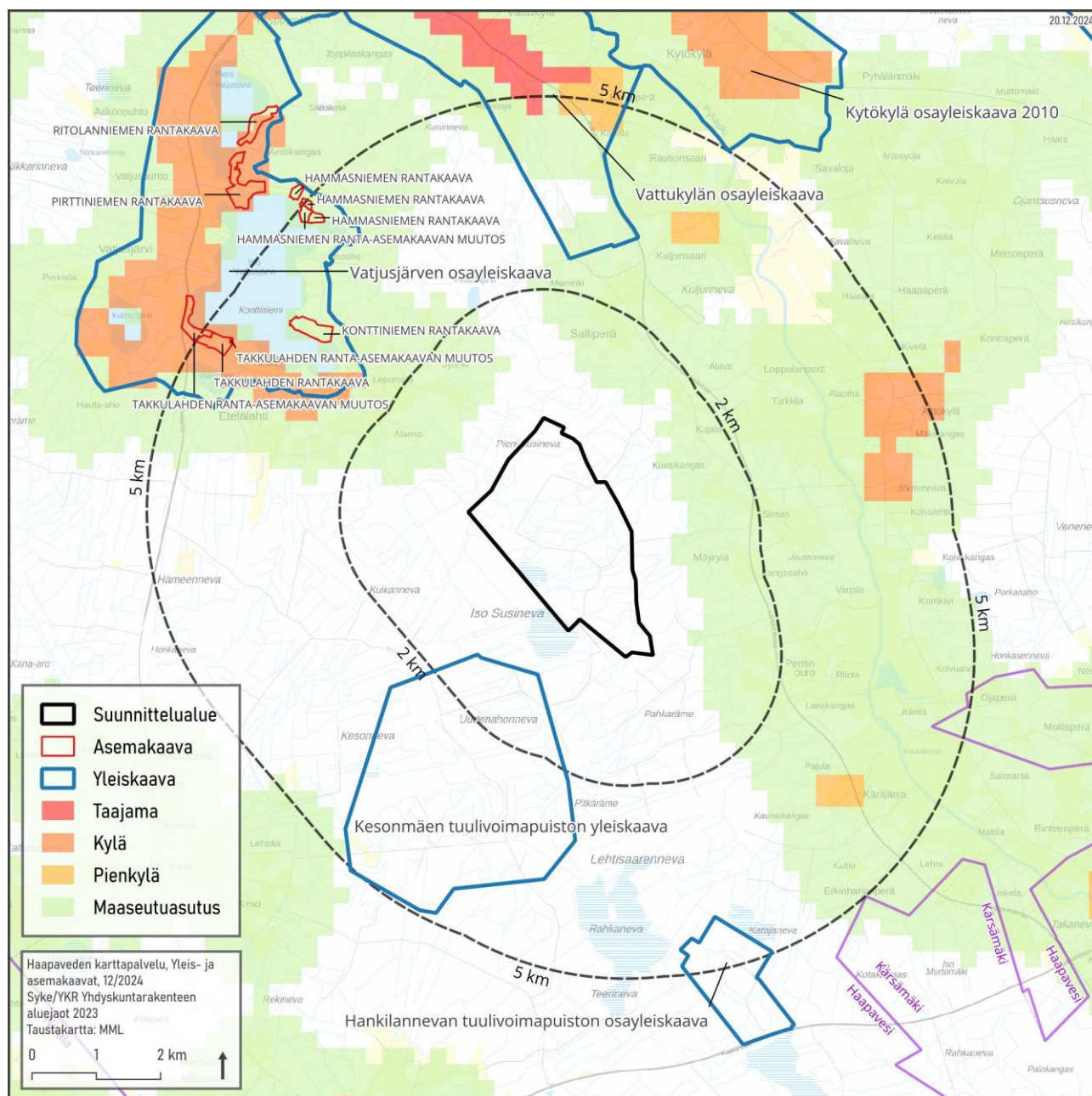
Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisessa kaavaehdotuksessa ei ole osoitettu suunnittelualueen läheisyyteen voimassa olevista maakuntakaavoista olennaisesti poikkeavia, uusia tai

Kuva 6. Ote valmisteilla olevan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavunkaavan toisesta kaavaehdotuksesta 10.2.2025. Uudet kaavamerkinnät. Etäisyysvyöhykkeet kuvaavat etäisyyttä osayleiskaavan suunnittelualueen rajasta.

Yleis- ja asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa yleis- tai asemakaavoja (Kuva 7). Kaikki voimassa olevat yleis- ja asemakaavat noin viiden kilometrin säteellä suunnittelualueesta sijoittuvat Haapaveden kaupungin alueelle. Haapavedellä voimassa olevat yleis- ja asemakaavat ovat saatavilla Haapaveden kaupungin karttapalvelussa osoitteessa <https://kartat.sweco.fi/haapavesi/>

Suunnittelualueen lounaispuolella on voimassa Kesonmäen tuulivoimapuiston yleiskaava. Noin 2,5 kilometriä suunnittelualueesta pohjoiseen on voimassa Vattukylän yleiskaava ja 2,6 kilometriä suunnittelualueesta luoteeseen Vattusjärven osayleiskaava. Vattusjärven rannoilla on useita voimassa olevia ranta-asemakaavoja, joista lähin on noin 3,3 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta sijoittuva Konttiniemen rantakaava.

Kuva 7. Voimassa olevien yleis- ja asemakaavojen rajaukset yhdyskuntarakennetta kuvaavalla taustakartalla. Etäisyysvyöhykkeet kuvaavat etäisyyttä osayleiskaavan suunnittelualueen rajasta.

Muiden tuulivoimahankkeiden vireillä olevista osayleiskaavoista lähimmäksi tämän kaavan suunnittelualuetta sijoittuvat Keson laajennuksen, Koivulannevan, Hautanevan ja Hakulinkankaan osayleiskaavat. Näiden sijainnit on esitetty jäljempänä kuvassa 8.

Vireillä oleva Keson laajennuksen osayleiskaava on voimassa olevan Kesonmäen osayleiskaavan muutos ja laajennus. Voimassa olevassa osayleiskaavassa Kesonmäen alueelle on osoitettu yhteensä seitsemän tuulivoimalan rakennuspaikat. Keson laajennuksen osayleiskaava on kytketty vireillä oleviin Hautamäen ja Hankilan (Kärsämäki) laajennuksen osayleiskaavojen suunnitteluun siten, että näille kolmelle alueelle on suunniteltu sijoittuvan yhteensä 33 uutta tuulivoimalaa. Kaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat ovat olleet nähtävillä keväällä 2023.

Vireillä olevassa Koivulannevan osayleiskaavassa tutkitaan enintään 11 tuulivoimalan laajuista hanketta. Kaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut päivitettyinä nähtävillä syksyllä 2024.

Yhdyskuntarakenne

Suomen ympäristökeskuksen tuottaman yhdyskuntarakenteen aluejaon (2023) mukaan suunnittelualueelle tai noin 2 kilometrin etäisyydelle sen rajasta ei sijoitu asutuksen tihentymiä (Kuva 7). Harvan maaseutuasutuksen alueet ovat lähimmillään yli 0,5 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta idässä ja luoteessa. Kylämäistä asutusta on lähimpänä Vattjusjärven rannalla luoteessa. Lähin taajamamainen asutuskeskittymä on Vattukylässä noin 5 kilometrin etäisyydellä pohjoisessa.

Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin

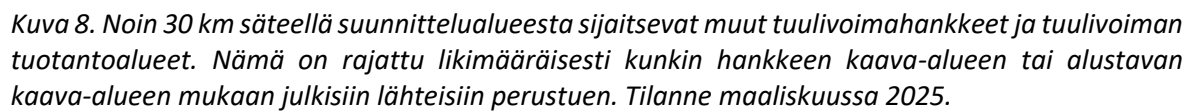
Tuulivoimahankkeita lukuun ottamatta, Haapaveden kaavoituskatsauksessa 2024 ei ole mainittu suunnittelualueen läheisyydessä vireillä olevia tai vireille tulossa olevia kaavahankkeita. Tiedossa ei ole kaavoituskatsauksen julkaisun jälkeen vireille tulleita tai tulossa olevia kaavahankkeita (tilanne 4/2025).

Haapaveden rakennusjärjestystä ollaan uudistamassa. Nykyinen rakennusjärjestys on tullut voimaan vuonna 2018.

Suunnittelussa otetaan huomioon Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla (TUULI)-hankkeessa laaditut selvitykset ja muut Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavun taustaselvitykset.

Liittyminen muihin tuulivoimahankkeisiin

Tiedossa olevat toiminnaissa, rakenteilla tai eri suunnitteluvaiheissa olevat tuulivoimahankkeet noin 30 km säteellä Haaponevan hankealueesta on esitetty kartalla (Kuva 6). Taulukossa (Taulukko 1) on esitetty avoimesti saatavilla olevat tiedot noin 20 km säteelle sijoittuvista hankkeista.

Taulukko 1. Toiminnassa tai suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet 20 km säteellä suunnittelualueesta. Tilanne 3/2025.

Sijaintikunta	Tuulivoimahanke	Status	Voimalamäärä	Etäisyysvyöhyke
Haapavesi	Kesonmäki	Toiminnassa	7	0–2 km
Haapavesi	Kesonmäki, laajennus	Kaavoitus ja YVA-menettely käynnissä	8	2–5 km
Haapavesi, Kärsämäki	Hankilanneva	Toiminnassa	8	5–10 km
Haapavesi	Koivulanneva	Kaavoitus ja YVA-menettely käynnissä	6–11	5–10 km
Haapavesi	Veneneva	Esisuunnittelussa	Ei tietoa	5–10 km
Haapavesi	Hautaneva (Hankilan ja Keson laajennus)	Kaavoitus ja YVA-menettely käynnissä	33	5–10 km
Kärsämäki	Hankilan laajennus	Kaavoitus ja YVA-menettely käynnissä	6	10–20 km
Nivala	Kukonaho	Kaavoitettu	5	10–20 km
Haapavesi	Piipsanneva	Kaavoitettu	39	10–20 km
Haapajärvi	Hakulinkangas	Kaavoitus ja YVA-menettely käynnissä	31–42	10–20 km
Haapavesi	Puutionsaari	Kaavoitettu	40–49	10–20 km
Haapavesi	Sikokangas	Kaavoitus ja YVA-menettely käynnissä	25–38	10–20 km
Siikalatva ja Kärsämäki	Tuulikaarto	Kaavoitus käynnissä	40	10–20 km
Haapavesi	Haaponeva	Kaavoitus ja YVA-menettely käynnissä	6–7	10–20 km
Kärsämäki, Pyhäjärvi	Riitamaa	Kaavoitus ja YVA-menettely käynnissä	17–53	10–20 km

Muut hankkeet

Suunnittelualueelta noin 11 km itään ollaan suunnittelemassa Fingridin ns. Metsälinjan vahvistamista eli uuden voimajohdon rakentamista vanhan tilalle välille Vaalan Nuojuankangas – Laukaan Vihtavuori. Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2026–2027. Voimajohdon rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2028–2030.

Tiedossa ei ole muita suunnitteluun vaikuttavia hankkeita tai suunnitelmia Nevalaistenniemen tuulivoimahankealueen läheisyydessä.

LAADITTAVAT SELVITYKSET

Samanaikaisesti kaavan valmistelun kanssa on käynnissä YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Kaavan suunnittelussa hyödynnetään YVA-menettelyn yhteydessä tehtävien selvitysten ja niiden tulosten lisäksi muuta saatavilla olevaa tietoa, kuten voimassa ja vireillä olevien maakunta- ja yleiskaavojen aineistoja. Ennen kaavan vireilletuloa hankkeesta vastaava on laatinut alustavia esiselvityksiä alueen soveltumisesta tuulivoimatuotantoon.

Kaavaproessin aikana laaditaan ainakin seuraavat selvitykset:

- Meluselvitys
- Välkeselvitys
- Maisemaselvitys, näkemäalueanalyysi ja havainneaineisto
- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
- Linnustoselvitykset: kevät- ja syysmuuton seuranta, päiväpetolinnut, pöllöt, metsäkana-linnut ja pesimälinnusto
- Lajiselvitykset: suurpetoselvitys, lumijälkilaskennat, liito-orava-, lepakko- ja viitasammak-koselvitykset
- Arkeologinen inventointi
- Hiilitaselaskelma
- Asukaskysely
- Liikenteellinen saavutettavuusselvitys

MITÄ VAIKUTUKSIA JA MITEN NIITÄ ARVIOIDAAN?

Yleiskaavan laadinnan yhteydessä arvioidaan kaavan keskeiset vaikutukset alueidenkäyttölain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) mukaisesti. Tuulivoimalat vaikuttavat ympäristöönsä muuttamalla maisemaa sekä tuottamalla ääntä ja välkettä. Tuulivoimarakentamisella voi olla vaikutuksia luonnonarvoihin ja ihmisten elinoloihin.

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan erityisesti hankkeen luonto-, maisema-, melu-, kulttuuriympäristö-, välke- ja ilmastovaikutuksia sekä vaikutuksia ihmisiin. Vaikutuksia arvioidaan tarvittavassa laajuudessa myös esimerkiksi liikenteeseen sekä maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Vaikutuksia arvioidaan tarvittavilta osin myös seudullisesti.

Kullakin vaikutustyyppillä on erilainen vaikutusalueensa. Osa vaikutuksista rajoittuu aivan tuulivoimaloiden rakennuskohteiden läheisyyteen. Osa vaikutuksista, kuten maisema- ja linnustovaikutukset, ulottuvat laajemmalle alueelle.

Vaikutusten arviointi perustuu hanketta ja suunnittelun kohteena olevaa aluetta koskeviin selvityksiin, lähtötietoaineistoihin, maastokäynteihin sekä osallisilta saatavaan tietoon ja palautteeseen. Kaavan välittömiä ja välillisiä vaikutuksia selvitetään vuorovaikutuksessa osallisten ja viranomaisten kanssa. Vaikutusten arvioinnissa esitetään vaihtoehtoja haitallisten vaikutusten estämiseksi tai vähentämiseksi. Arvioinnissa hyödynnetään ympäristöministeriön laatimaa ohjeistusta tuulivoimarakentamisesta ja sen vaikutusten arvioinnista.

KETKÄ OVAT OSALLISIA?

Osallisilla on oikeus ottaa kantaan kaavojen valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavoista mielipiteensä (Alueidenkäyttölaki 62 §).

Osallisia ovat kaava-alueen ja sen vaikutusalueen maanomistajat, asukkaat, alueella toimivat yritykset, elinkeinon harjoittajat ja työssäkäyvät eli kaikki, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös ne viranomaiset, yhdistykset, järjestöt ja yhteisöt, jotka toimivat alueella tai joiden toimialaa kaavassa käsitellään. Osallisia ovat ainakin:

Asukkaat, maanomistajat ja muut osalliset

- Suunnittelualueen ja lähialueiden asukkaat ja maanomistajat
- Alueen yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- Virkistysalueiden käyttäjät
- Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Alueen asukkaita ja aluetta käyttäviä edustavat yhteisöt kuten asukas yhdistykset, kyläyhdistykset ja kylätoimikunnat, nuorisoseurat, tiekunnat ja metsästysseurat
- Tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
- Elinkeinoharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
- Erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset

Näitä ovat ainakin:

• Digita Oyj	• Vatjusjärven kylätoimikunta
• Cinia Oy	• Kytökylän maa- ja kotitalousseura ry
• DNA Oyj	• Vattukylän kyläyhdistys ry
• Elisa Oyj	• Jokilehdon kylätoimikunta (Kärsämäki)
• Telia Finland Oyj	• Kuusaa-Jokelan kyläyhdistys Jokuset ry (Haapajärvi)
• Finavia Oyj	• Nivalan kyläneuvosto, Sarjankylä-Erkkilän edustaja (Nivala)
• Fingrid Oyj	• Maliskylän nuorisoseura (Nivala)
• Elenia Verkko Oyj	• Haapaveden metsästysyhdistys ry
• Fintraffic Lennonvarmistus Oy	• Koirikiven metsästysseura ry
• Suomen Erillisverkot Oy	• Haapaveden riistanhoitoyhdistys
• Ilmatieteen laitos	• Haapavesi-Seura ry
• Haapaveden Energia ja Vesi Oy	• Haapaveden Latu ry
• Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys	• Haapaveden Moottorikelkkailijat / Free Riders Club ry
• Pohjois-Suomenselän luonnonsuojeluyhdistys	• Pyhäjokialueen ilmailukerho ry
• Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri	• Rytäkynkylän vesienhoitoyhdistys ry
• Pyhäjokialueen Luonnonsuojeluyhdistys ry	• Metsänhoitoyhdistys Haapavesi-Kärsämäki
• Haapaveden Kylät ry	• MTK-Haapavesi
• Haapaveden kyläneuvosto	• Haapaveden Yrittäjät ry
• Jokivarren kyläyhdistys	• Raahen satama
• Karsikkaan kylätoimikunta	• Kokkolan satama

Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Haapaveden kaupungin hallinnon-
alat
- Siikalatvan kunta
- Kärämäen kunta
- Haapajärven kaupunki
- Nivalan kaupunki
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Suomen AVI
- Ympäristöpalvelut Helmi
- Pohjois-Pohjanmaan alueellinen
vastuumuseo / Oulun museo- ja
tiedekeskus
- Traficom
- Väylävirasto
- Luonnonvarakeskus (Luke)
- Metsähallitus, Luontopalvelut
- Suomen metsäkeskus
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohde
- Puolustusvoimat, 3. Logistiikkaryk-
mentti

MITEN JA MILLOIN VOIN OSALLISTUA?

Kaavoitukseen osallistuminen

Kaavoituksen etenemisestä ja eri vaiheissa julkaistavien aineistojen nähtävilläolosta tiedotetaan Haapaveden kaupungin internet-sivulla sekä Haapavesi-lehdessä. Nähtävilläoloaikoina osalliset voivat ottaa kantaa nähtävillä olevaan kaava-aineistoon.

Palaute tulee toimittaa nähtävilläoloaikoina ilmoitettuun määräaikaan mennessä sähköpostitse osoitteeseen haapaveden.kaupunki@haapavesi.fi tai postitse osoitteeseen Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi. Myös muu kaavatyöhön liittyvä palaute pyydetään toimittamaan ensisijaisesti kirjallisena.

Nähtävilläoloaikoina järjestetään avoimia yleisötilaisuuksia. Nähtäville asetettavat aineistot ovat saatavilla koko prosessin ajan Haapaveden internet-sivuilla ja kaupungintalolla.

Kaavan vireilletulo

Kaupunki tekee päätöksen kaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville hyväksymisestä. Päätöksestä ja aineiston nähtävilläolosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja Haapaveden internet-sivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi. Osallisille varataan mahdollisuus jättää suunnitelmasta mielipiteitä ja viranomaisilta pyydetään tarvittavat lausunnot.

Nähtävilläolon aikana pidetään yleisötilaisuus, joka pyritään järjestämään YVA-menettelyyn liittyvän YVA-ohjelman kanssa yhteisenä. Nähtävilläolon päätyttyä saatu palaute kootaan. Kuvaus palautteen sisällöstä ja sen huomioon ottamisesta kaavaa valmisteltaessa sisällytetään valmisteluvaiheen asiakirjoihin.

Kaavan valmisteluvaihe

Kaavan valmisteluvaiheessa laaditaan kaavakartan ja kaavaselostuksen luonnokset sekä hankkeeseen liittyvien muiden suunnitelmien ja selvitysten luonnoksia. Näistä kootaan kaavan valmisteluaineisto.

Kaupunki tekee päätöksen valmisteluaineiston nähtäville hyväksymisestä. Päätöksestä ja aineiston nähtävilläolosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja internetissä. Aineisto asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi. Osallisille varataan mahdollisuus jättää suunnitelmasta mielipiteitä ja viranomaisilta pyydetään tarvittavat lausunnot.

Nähtävilläolon aikana pidetään yleisötilaisuus, joka pyritään järjestämään YVA-menettelyyn liittyvän YVA-selostuksen kanssa yhteisenä. Nähtävilläolon päätyttyä saatu palaute kootaan. Kuvaus palautteen sisällöstä ja sen huomioon ottamisesta kaavaa valmisteltaessa (vastineet) sisällytetään ehdotusvaiheen asiakirjoihin.

Kaavan ehdotusvaihe

Aineisto täydennetään kaavaehdotukseksi valmisteluvaiheessa saadun palautteen ja jatkosuunnittelun aikana täydentyneiden lähtötietojen perusteella. Kaavaehdotuksessa huomioidaan YVA-selostuksesta saatu ELY-keskuksen perusteltu päätelmä.

Kaupunki tekee päätöksen kaavaehdotuksen nähtäville hyväksymisestä. Päätöksestä ja aineiston nähtävilläolosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja internetissä. Aineisto asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi. Osallisille varataan mahdollisuus jättää suunnitelmasta muistutuksia ja viranomaisilta pyydetään tarvittavat lausunnot.

Nähtävilläolon aikana järjestetään yleisötilaisuus. Nähtävilläolon päätyttyä saatu palaute kootaan ja siihen laaditaan tarvittavat vastineet.

Kaavan hyväksyminen

Kaavaehdotuksesta saadun palautteen perusteella kaavaehdotukseen voidaan tehdä tarvittaessa vähäisiä teknisiä tarkastuksia. Jos kaavaehdotusta muutetaan olennaisesti, se asetetaan uudelleen nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 32 §:n mukaisesti.

Kaavan hyväksyy Haapaveden kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen esityksestä. Hyväksymispäätöksestä tiedotetaan Alueidenkäyttölain 67 §:n ja MRA 94 §:n mukaisesti.

Päätökseen voi hakea muutosta valittamalla päätöksestä hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kaava astuu voimaan, kun hyväksymispäätöksen lainvoimaisuudesta on ilmoitettu julkisella kuulutuksella MRA 93§:n mukaisesti. Kaavan lainvoimaisuudesta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja internetissä.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaprosessin aikana järjestetään viranomaisneuvottelu kaavan valmisteluvaiheessa ennen valmisteluaineiston (kaavaluonnos) nähtävilläoloa sekä tarvittaessa toinen neuvottelu sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä ja ehdotusta koskevat mielipiteet ja lausunnot on saatu. (Alueidenkäyttölaki 66.2 §, MRA 18 §). Lisäksi järjestetään tarvittaessa työneuvotteluja suunnittelun aikana.

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavan valmisteluvaiheen aineistosta (kaavaluonnos) sekä kaavaehdotuksesta pyydetään osallisilta viranomaisilta lausunnot.

MIKÄ ON SUUNNITTELUN AIKATAULU?

Kaavoituksen kanssa samaan aikaan on käynnissä hankkeen YVA-menettely.

Osayleiskaavan laadinnan tavoiteaikataulu

Työvaihe	Tavoiteaikataulu
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä, yleisötilaisuus	Kevät 2025
Kaavaluonnos nähtävillä, yleisötilaisuus	Kevät 2026
Kaavaehdotus nähtävillä, yleisötilaisuus	Syksy 2026
Kaavan hyväksyminen	Kevät 2027

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tavoiteaikataulu

Työvaihe	Tavoiteaikataulu
YVA-ohjelma nähtävillä ja yhteysviranomaisen lausunto	Kevät 2025
YVA-selostus nähtävillä ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä	Kevät 2026

MISTÄ SAA TIETOA?

Haapaveden kaupunki

Paulos Teka, maankäytön asiantuntija
044 7591 206 296, paulos.teka@haapavesi.fi

Hankkeesta vastaava, Winda Energy Oy

Mikonkatu 2 D, 4. krs, 00100 Helsinki
Hannele Konsén, hankekehitysjohtaja
050 307 6265, hannele.konsen@winda.fi

Kaavaa laativa konsultti, Sitowise Oy

Marjut Ahponen, arkkitehti, FISE kaavan laatija (YKS 414)
marjut.ahponen@sitowise.com

Nestori Grönholm, kaavasuunnittelija, FM (maantiede)
nestori.gronholm@sitowise.com

Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaava-aineistoista

Postitse osoitteeseen: Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi
Tai sähköpostitse osoitteeseen: haapaveden.kaupunki@haapavesi.fi